

Cuprins

MILES HELLER

1.....	7
2.....	19
3.....	31
4.....	51

BING NATHAN ȘI GAȘCA

Bing Nathan.....	67
Alice Bergstrom.....	82
Ellen Brice.....	96
Miles Heller.....	110

MORRIS HELLER

1.....	125
2.....	139
3.....	155
4.....	167

TOTI

Miles Heller.....	181
Ellen Brice.....	191
Alice Bergstrom.....	200
Bing Nathan.....	212
Mary-Lee Swann.....	223
Morris Heller.....	234
Alice Bergstrom și Ellen Brice.....	251
Miles Heller.....	260
Mulțumiri.....	271

Paul Auster, *Sunset Park*

Copyright © 2010 by Paul Auster

© 2012 by Editura POLIROM
pentru traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Foto copertă: © Lindsay Broadley/Dreamstime.com

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

AUSTER, PAUL

Sunset Park / Paul Auster; trad. din lb. eng. de
Daniela Rogobete. – Iași: Polirom, 2012

ISBN print: 978-973-46-2693-9

ISBN ePub: 978-973-46-2858-2

ISBN PDF: 978-973-46-2859-9

I. Rogobete, Daniela (trad.)

821.111(73)-31=135.1

Printed in ROMANIA

PAUL
AUSTER
Sunset Park

Traducere din limba engleză
de Daniela Rogobete

POLIROM
2012

Deja ai făcut-o. De cum am coborât din autobuz, tu ai primit premiul de pensionare. Pentru toți anii de devotament. Știi cât îți sunt de recunoscător, da?

Nu vreau recunoștința ta, Miles. Pur și simplu nu mai vreau să văd cum îți distrugi viața. Nu le-a fost ușor, știi bine.

Știu. Să nu crezi că nu știu.

Ei? Ai de gând să-i vezi sau nu?

Vreau, sper s-o fac...

Ăsta nu-i un răspuns. Da sau nu?

Da. Bineînțeles că o să-i văd, spune el, neștiind dacă o va face sau nu, neștiind că Bing a vorbit cu părinții lui de cincizeci și două de ori în ultimii șapte ani, neștiind că tatăl și mama lui și Willa au fost informați că va ajunge astăzi în New York. Bineînțeles că o să-i văd, spune din nou. Lasă-mă doar să mă stabilesc mai întâi.

Casa nu seamănă cu nici o altă casă pe care a văzut-o vreodată în New York. E conștient că orașul e plin de anomalii structurale care aparent nu au nici o legătură cu viața urbană – casele de cărămidă și blocurile năpădite de verdeață din anumite zone din Queens, de exemplu, cu aspirațiile lor timide, suburbane, sau puținele case de lemn rămase prin nordul cartierului Brooklyn Heights, relicve istorice de la jumătatea secolului XIX – dar această casă din Sunset Park nu este nici suburbană, nici istorică, este doar o cocioabă, un exemplu răslet de prostie arhitecturală care nu și-ar găsi locul niciunde, nici în New York, nici în afara lui. Bing nu a trimis nici o fotografie odată cu scrisoarea, nu i-a dat amănunte despre cum arăta, și de aceea nu avea idee la ce să se aștepte, cu siguranță nu la asta.

Țigle gri, crăpate, chenar roșu în jurul celor trei ferestre ghilotină de la etaj, o balustradă șubredă pe verandă, cu orificii în formă de carouri, vopsită în alb, cei patru stâlpi care proptesc acoperișul deasupra verandei sunt vopsiți în roșu,

aceeași cărămidă roșie ca și în chenarul ferestrelor, dar nici un fel de vopsea pe treptele din față sau pe balustrada scării, prea crăpate pentru a mai fi vopsite și lăsate cu lemnul gol, decolorat de vreme. Alice și Ellen sunt încă la lucru amândouă când el și Bing urcă cele șase trepte până la verandă și intră în casă. Bing îi face turul casei, clar mândru de tot ce au realizat, și în vreme ce lui casa i se pare înțesată (nu numai din cauza dimensiunii sau a numărului camerelor, ci din cauza sumedeniei de lucruri înghesuie în ele – tobele lui Bing, pânzele lui Ellen, cărțile lui Alice), interiorul e uimitor de curat, având un luciu improvizat, de proaspăt vopsit, și poate tocmai asta îl face locuibil. Bucătăria, baia și dormitorul din spate, de la parter; cele trei dormitoare de la etaj. Însă nici o cameră de zi sau sufragerie, ceea ce înseamnă că bucătăria este singurul spațiu comun, împreună cu veranda, pe vreme bună. El va moșteni fostul dormitor al lui Millie de la parter, ceea ce este oarecum o ușurare, din moment ce camera aceea oferă cea mai mare intimitate, dacă a locui în camera alăturată bucătăriei poate fi considerat ceva intim. Își pune geanta pe pat și în timp ce privește pe ferestrele din ambele părți, cea cu vedere spre maidanul cu mașina părăsită, cealaltă cu priveliștea șantierului abandonat, Bing îi vorbește despre diferitele cutume și ritualuri stabilite de când s-au mutat în casă. Fiecare persoană are o sarcină de îndeplinit, dar dincolo de responsabilitățile acelei sarcini, fiecare este liber să vină și să plece după bunul plac. El este administratorul bun la toate, Ellen este femeia de serviciu, iar Alice se ocupă de cumpărături și în mare parte de gătit. Poate că lui Miles i-ar plăcea să o ajute pe Alice, făcând cu schimbul la cumpărături și la gătit. Miles nu are nici o obiecție. Îi place să gătească, spune el, a devenit destul de bun cu vremea și nu va fi o problemă. Bing îi mai spune că iau

de obicei micul dejun și cina împreună pentru că toți sunt strâmtorați și încearcă să cheltuiască cât mai puțin. Faptul că și-au chivernisit banii i-a ajutat să se descurce, iar acum, că Miles li s-a alăturat, cheltuielile vor scădea corespunzător. Cu toții vor beneficia de pe urma venirii lui și prin asta nu se referă doar la bani, e vorba despre tot ce Miles va adăuga la spiritul casei, iar Bing îi declară cât de fericit este să-l știe întors acolo unde îi e locul. Miles ridică din umeri, spunând că speră să se poată integra, dar în secret se întreabă dacă e făcut pentru traiul în comun, dacă nu cumva ar fi mai bine să-și caute o locuință doar a lui. Singura problemă sunt banii, aceeași problemă cu care se confruntă și ceilalți. Nu mai are slujbă și cei trei mii de dolari pe care i-a adus cu el sunt mai degrabă mărunțiș. Îi place sau nu, la o adică, pentru moment n-are de ales, și dacă nu se ivește ceva care să-i schimbe dramatic situația, va trebui pur și simplu să se descurce. Așadar încep lunile de pușcărie. Sora lui Pilar l-a transformat în cel mai nou membru al cvartetului din Sunset Park.

În seara aceea, dau o cină în cinstea lui. E un gest de bun venit și deși ar fi preferat să nu fie în centrul atenției, încearcă să reziste, fără să arate cât de stânjenit se simte. Ce impresie îi lasă toți? Alice i se pare cea mai plăcută, cea mai realistă și este cucerit de felul ei direct, băietesc, așezat de a aborda lucrurile. Este un om citit, cu o minte isteată, descoperă el, dar fără pretenții, autoironică, cu talentul de a strecura subtil poante în momente neașteptate. Ellen este mai degrabă un mister pentru el. E și atrăgătoare, și neatrăgătoare, și deschisă, și închisată, de la un minut la altul, personalitatea ei pare să se schimbe. Tăceri lungi, stânjenitoare și apoi, când într-un sfârșit vorbește, rareori se întâmplă să nu rostească vreo remarcă spirituală.

Îi simte tulburarea interioară, dezordinea, și totuși și o bunătate profundă. Doar dacă nu s-ar mai uita la el atât de insistent, poate ar reuși să fie mai amabil cu ea, dar nu și-a luat ochii de la el de când s-au așezat la masă și se simte descumpănit de interesul evident, de-a dreptul deranjant, pe care-l arată față de el. Apoi mai este Jake, vizitatorul sporadic al imobilului din Sunset Park, un ins slăbuț, care chelește, cu un nas ascuțit și urechi mari, Jake Baum, scriitorul, iubitul lui Alice. În primele minute pare destul de simpatic, dar apoi Miles începe să-și schimbe părerea despre el, observând că nu prea se sinchisește să asculte pe nimeni în afară de el însuși, în special pe Alice, pe care o întrerupe iar și iar, adesea oprind-o la mijlocul frazei ca să-și continue el vreo părere, și nu după mult timp, Miles trage concluzia că Jake Baum e un plicticos, chiar dacă poate să recite Pound pe de rost și să enumere echipele rivale din fiecare Cupă Mondială din 1932 încoace. Din fericire, Bing pare să fie în mare formă, jucându-și cu exuberanță rolul de maestru de ceremonii și, în ciuda tensiunilor invizibile care plutesc în aer, menține cu măiestrie tonul frivol al serii. De fiecare dată când se deschide câte o sticlă de vin, se ridică în picioare ca să țină un toast în cinstea întoarcerii acasă a lui Miles și a iminentei aniversări a patru luni de când a început mica lor revoluție, în cinstea drepturilor tuturor ocupanților ilegali din lumea întreagă. Singurul aspect negativ în toată această voieșie este faptul că Miles nu bea, iar el știe că atunci când oamenii întâlnesc un abstinent, presupun automat că este alcoolic. Miles nu a fost niciodată alcoolic, însă la un moment dat a simțit că bea prea mult și atunci când a renunțat cu totul cu trei ani în urmă, a făcut-o în egală măsură ca să-și economisească banii și ca să-și cruțe sănătatea. Pot gândi ce vor, își spune în sinea lui, nu-i pasă câtuși de puțin, dar de fiecare

dată când Bing ridică paharul pentru un alt toast, Jake se întoarce înspre Miles și îl îndeamnă să li se alăture. O greșeală nevinovată prima dată, poate, dar au mai fost încă alte două toasturi de atunci încoace, iar Jake a tot repetat-o. Dacă ar ști de ce e în stare Miles atunci când e furios, provocarea ar înceta imediat, dar Jake nu știe și dacă o mai face data viitoare, ar putea sfârși cu nasul plin de sânge și cu falca spartă. Atâția ani s-a străduit să-și păstreze cumpătul și acum, în prima zi la New York, Miles fierbe din nou, gata să rupă pe cineva în bucăți.

Lucrurile se înrăutățesc. Înainte de cină, i-a cerut lui Bing să nu spună nimănui cine sunt părinții lui, să nu aducă în discuție numele lui Morris Heller și Mary-Lee Swann, iar Bing a spus: bineînțeles, se poate?, dar acum, tocmai când cina se apropie în cele din urmă de sfârșit, Jake începe să vorbească despre *Dialogurile de pe munte*, cel mai recent roman al lui Renzo Michaelson, care a apărut la editura tatălui său în septembrie. Poate că nu e nimic neobișnuit, cartea se bucură de mare succes, fără îndoială că mulți oameni vorbesc despre ea, iar Baum este și el scriitor, ceea ce înseamnă că e familiarizat cu scrierile lui Renzo, însă Miles nu vrea să-l asculte pălăvrăgind la nesfârșit despre asta, în orice caz, nu despre cartea asta, pe care a citit-o în Florida când a apărut prima dată, a citit-o doar când Pilar nu era în apartament, pentru că era prea mult pentru el, a înțeles de la prima pagină că cei doi bărbați de șaiszeci de ani care stau și vorbesc pe culmea aceea de munte din Berkshires erau de fapt inspirați de Renzo și de tatăl său, și îi era imposibil să citească acea carte fără să izbucnească în lacrimi, știind că era implicat în acea poveste dureroasă, cei doi bărbați vorbind despre întâmplările prin care trecuseră, ca prieteni vechi, cei mai buni prieteni, tatăl și nașul lui, și uite-l pe îngâmfatul

Jake Baum cum își expune opiniile despre carte, Miles își dorește din toată inima ca acesta să înceteze. Baum spune că i-ar plăcea să-i ia un interviu lui Michaelson. Știe că vorbește rar cu jurnaliștii, dar ar avea să-i pună atâtea întrebări și nu ar fi *beton* dacă l-ar putea convinge pe Michaelson să-i acorde câteva ore din timpul său? Baum nu se gândește decât la micile lui ambiții meschine, încercând să se arate mai breaz decât este profitând de cineva de zece mii de ori mai bun decât va fi el vreodată și atunci prostul de Bing se bagă și el în vorbă, spunând că el îi curăță și îi repară mașina de scris lui Renzo, dragul de Renzo, unul dintre ultimii scriitori ai unei generații apuse, un romancier care nu a trecut încă la calculator și da, îl cunoaște puțin și ar pune o vorbă bună pentru Jake data următoare când Renzo vine la magazin. Acum, Miles e gata să sară la beregata lui Bing, dar tocmai atunci, din fericire, conversația trece la alt subiect când Alice scoate un strănut sonor, bubuitor și dintr-odată Bing vorbește despre gripă și răceli de iarnă, și nu se mai spune nimic despre interviul cu Renzo Michaelson.

După cina aceea, ia hotărârea să apară cât mai puțin când Jake e prin preajmă, ca să evite alte mese luate împreună cu el. Nu vrea să facă ceva ce ar regreta mai târziu, iar Jake este genul care scoate inevitabil tot ce-i mai rău din el. După cum stă treaba, problema nu-i atât de gravă cum i se pare lui. Baum trece pe acolo doar o dată în următoarele două săptămâni și deși Alice petrece câteva nopți cu el în Manhattan, Miles simte că au probleme, că se confruntă cu o perioadă mai tulbure sau poate chiar cu o eventuală despărțire. Nu ar trebui să-l intereseze, dar acum, că a ajuns s-o cunoască pe Alice, speră că e sfârșitul, pentru că Baum nu merită o femeie ca Alice, iar ea merită ceva mult mai bun.